Dr hab. Agnieszka Greinert
PWSTvF i T im.L.Schillera w Łodzi

4.08.2026 Łódź

Recenzja pracy habilitacyjnej dr Magdaleny Drab
w oparciu o
Interdyscyplinarność w pracy twórczej na podstawie autorstwa sztuki i roli w spektaklu *„Wyzwolenia"* w reżyserii Piotra Cieplaka, roli Ewy w spektaklu *„Dzieje grzechu"* w reżyserii Darii Kopiec oraz autorstwo sztuki, koncepcji reżyserskiej i roli w spektaklu *„Biforek żałobny"*

„O języku mówi, że jest dla niej "błyskotką dla ucha". Lubi podsłuchiwać ludzi w miejscach publicznych, wyłuskując lingwistyczne perełki i tropiąc absurdy.„Jednocześnie dąży do nieustannego rozwoju artystycznego poprzez dywersyfikację tematów i estetyk, którymi się zajmuje.(...) wykraczanie poza swoją strefę komfortu stanowi dla niej główne dążenie, które podejmuje od początku pracy artystycznej." (...)niezależność twórczą i samodzielność w realizacji projektów, uważa za kluczowe w życiu współczesnego twórcy teatralnego"

Magdalena Drab - *„Olśniewająco wszechstronny talent, jaki wykwitł nam na teatralnej glebie"* - tak pisał o habilitantce Jacek Sieradzki, kiedy otrzymała nominację do Paszportów Polityki w kategorii TEATR. Od tego wydarzenia minęło zaledwie kilka lat a dokonania habilitantki konsekwentnie szlifującej swoje wielorakie talenty wciąż zadziwiają. *„Pisaniem zajęła się powodowana twórczym głodem. Jak sama mówi – ceni sobie aktorstwo, ale jeden zawód jej nie wystarcza."* Z przedstawionej dokumentacji wynika, że i dwie profesje nie wystarczyły, by wyrazić pełnię jej twórczych pasji. Aktorka jest autorką adaptacji scenicznych różnorodnych utworów literackich, dramatów odmiennych gatunkowo, które często reżyseruje, niejednokrotnie w nich gra, opracowując równocześnie koncepcje scenograficzne. Poszukiwanie wciąż nowych form wypowiedzi scenicznej w odważnej i oryginalnej eksploracji nieznanych dotąd przestrzeni artystycznych, stanowią dla habilitantki źródło rozwoju i inspiracji. *„szczególnie istotne jest dla mnie tworzenie komplementarnego przekazu za pomocą specyficznej i klarownej konwencji dzieła, w której dobrane narzędzia bezpośrednio nawiązują do treści sztuki. Uważam że odnalezienie wyrazistego języka formalnego jest konieczne dla utrzymania różnorodności tworzonych przeze mnie spektakli."*

Ta wszechstronnie utalentowana artystka jest absolwentką PWSTvF i T im.L.Schillera w Łodzi (2010 - 2014). Wyróżniającą się studentkę aktorstwa doceniło Jury 31 Festiwalu Szkół Teatralnych w Łodzi, przyznając jej nagrodę za rolę *Kobiety* w spektaklu *Dwoje biednych Rumunów mówiących po polsku* w dyplomie w reż. M.Bogajewskiej.
W latach 2015 - 2019 kontynuowała edukację na studiach doktoranckich w łódzkiej Filmówce. Stopień doktora sztuk w dziedzinie sztuki filmowe i teatralne uzyskała w 2019 roku, broniąc pracy doktorskiej „P*rawda a muzyka emocji w kontekście budowania roli w monodramie"Curko Moja Ogłoś To" - rytmizowany biuletyn z wystawy Marii Wnęk"* - pisanej pod kierunkiem dr hab.M.Staszczaka na podstawie sztuki swojego autorstwa.
Od 2014 r do dnia dzisiejszego jest aktorką zespołu Teatru im. H.Modrzejewskiej w Legnicy, gdzie dynamicznie rozwija swoje zawodowe multidyscyplinarne kompetencje.

Od 2020r wykłada w Krakowskiej Szkole Teatralnej filia we Wrocławiu na stanowisku adiunkta - prowadząc: *Elementarne zadania aktorskie, Podstawy gry aktorskiej i Trening aktorski.*

W 2019 roku otrzymała wrocławską nagrodę kulturalną WARTO - przyznawaną przez Gazetę Wyborczą we Wrocławiu. W 2020 roku uzyskała nominację do Paszportu Polityki w kategorii Teatr oraz Człowiek Teatru – ZŁOTY PROLOG, nagrodę im. Z. Huberta dla oryginalnych młodych twórców. Kobieta - Człowiek Teatru, sprawcza i doceniana w swoich teatralnych wieloaspektowych odsłonach zarówno przez publiczność jak i recenzentów: *„Zapadła w pamięć i urzekła Kordelia Magdaleny Drab" , „Magdalena Drab umiejętnie prezentuje swą renesansowość, po raz drugi parając się profesją odmienną od tej, którą studiowała, warto bowiem przypomnieć, że skończyła ona aktorstwo. Może właśnie ten czynnik wpływa na świetną pracę z zespołem, umożliwia wniknięcie w poszczególne świadomości, a tym samym lepsze ich prowadzenie." (M. Pawlak)* I dalej: *„udana adaptacja, sprawnie wyreżyserowana przez Magdalenę Drab"; „Drab ma świetny słuch językowy i talent do zabawnych skojarzeń i fraz."* O wyjątkowości dramatów jej autorstwa świadczą nie tylko nagrody, lecz także obecność w repertuarze teatrów w całej Polsce. O oryginalności jej dokonań jako reżyserki i scenopisarski, zaświadczają liczne, prestiżowe wyróżnienia. Doceniana jest również jako aktorka, co dopełnia obraz jej wszechstronności. Samodzielność twórcza i potrzeba autonomii artystycznej ujawniła się już na początku jej kariery. Zaowocowała współtworzeniem wraz z przyjaciółmi z roku teatru Zamiast - Fundacji działającej od 2014 r w pofabrycznym budynku na Widzewie w Łodzi. To przedsięwzięcie dało początek autorskiej drodze habilitantki. Powstały pierwsze prace dramatopisarskie i reżyserskie. Tam tez narodziła się sztuka będącą przedmiotem przewodu doktorskiego, przeniesiona na scenę Teatru w Legnicy: *„Curko Moja Ogłoś To - rytmizowany biuletyn z wystawy Marii wnęk"*, za którą artystka została wielokrotnie wyróżniona. Otrzymała:

GRAND PRIX Konkursu The Best OFF,
Złotą Maskę w Łodzi,
Wyróżnienie na Koszalińskich Spotkaniach Teatralnych Młodych m-teatr, Wyróżnienie na Festiwalu Kontrapunkt w Szczecinie,
Wyróżnienie na Toruńskich Spotkaniach Teatrów Jednego Aktora,
Nagrodę za spektakl i za Osobowość na Festiwalu OFTeN w Ostrowie Wlkp.

Dokonania zawodowe aktorki po uzyskaniu stopnia doktora przyniosły jeszcze pełniejszy rozkwit jej wielu talentów połączonych niczym nie ograniczoną wyobraźnią w tworzeniu światów scenicznych. Powołane przez nią do życia światy sceniczne nie tylko zyskują autonomię ale znacząco wzbogacają pejzaż współczesnej sceny.

Droga zawodowa po uzyskaniu stopnia doktora

Droga artystyczna doktorantki jest niezwykle imponująca. Mimo młodego wieku zgromadziła bogaty, różnorodny i wielowymiarowy dorobek zawodowy, obejmujący aktorstwo, scenopisarstwo, dramaturgię, reżyserię, oraz działania performatywne. Na szczególne uznanie zasługuje zarówno skala jak i intensywność jej twórczej aktywności. Jest autorką ponad dwudziestu dramatów, wielu adaptacji i scenariuszy teatralnych oraz reżyserką spektakli wysoko cenionych przez środowisko artystyczne, które trwale wpisują się w krajobraz współczesnego teatru. O sile jej twórczości decydują nie tylko talent i pracowitość, ale także wyjątkowa sprawczość oraz umiejętność przekuwania artystycznych idei w wartościowe realizacje. Jej znakiem rozpoznawczym są oryginalny język sceniczny, subtelne poczucie humoru, twórcze wykorzystanie absurdu w połączeniu z wnikliwą obserwacją rzeczywistości i dojrzałą refleksją nad kondycją współczesnego człowieka. Szczególnie imponuje mi postawa artystki, która mimo pracy etatowej nieustannie inicjuje nowe, odważne i samodzielne

projekty teatralne. Ta wyjątkowa aktywność prowadzona pasją do teatru i potrzebą nieustannego rozwoju, przekłada się na wymierne osiągnięcia zawodowe. Efektami są:
Role teatralne w Teatrze im. H.Modrzejewskiej w Legnicy: Wariant A - główna rola w drugim odcinku serialu teatralnego *„5.0"* w reż.P.Ratajczaka; Kordelia w *„Królu Learze"* - w reż. A.Augustynowicz ; Ewa w *„Dziejach grzechu"* w reż. D. Kopiec (2024) - **Nagroda aktorska za kreację Ewy w spektaklu „Dzieje grzechu. Opowiedziane na nowo" na Festiwalu Arcydzieł w Rzeszowie;** Rola Szewc w spektaklu *„ Juliusz Cezar"* w reż. B. Biegasiewicza;
W spektaklach swojego autorstwa i swojej reżyserii:
Chłostka 2 - rola w spektaklu*"Biforek żałobny"* - Teatr Capitol Wrocław; Rola K - w *„Być jak Debbie Harry"*.

Efektem pracy jako autorki i reżyserki po uzyskaniu stopnia doktora są m.in. następujące spektakle: *„Strefa 0"* - Teatr Współczesny we Wrocławiu i **nagrodzona sztuka, jak i realizacja w konkursie STREFY KONTAKTU;** - *Polityka. O czym dorośli Ci nie mówią"* - scenariusz na podstawie autorstwa książki B.Janiszewskiego Teatr Polonia W Warszawie ; *„Hamlet na sprzedaż"* - scenariusz stworzony na podst. *„Studium o Hamlecie", „Śmierci Ofelii"* i *„Requiem"* S. Wyspiańskiego -Teatr im. J.Osterwy w Lublinie; *„Goła Dupa"* - dramat na zamówienie Teatru Współczesnego w Szczecinie; *Ballady i romanse"* - Teatr Maska w Rzeszowie; *„Pop porn"* - monodram Magdy Kolskiej (również scenografia); **wyróżniony na PPA, z nagrodą dziennikarzy na Festiwalu Pestka (2021)**: *„Mury krzyczą albo uliczna śpiewka"* sztuka z czterema piosenkami autorstwa A. Pyśka ; I kolejny scenariusz tym razem na podstawie twórczości Aleksandra Fredry -*„Fredro. Bardzo mi miło"* z opieką artystyczną - Teatr PAPAhema; *„Biforek żałobny"* (2025) - autorski projekt z główną nagrodą - **2025 Tukan OFF dla Magdaleny Drab, Alberta Pyska i Martyny Rak - *za inteligencję, wyczucie rytmu, krytyczny stosunek do wzorców kultury i umiejętne łączenie groteski z humorem.***
Monodram *„Być jak Debbie Harry"* - projekt powstały w ramach stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa narodowego.
Jako reżyserka z powodzeniem realizuje nie tylko własne dramaty. Zaufanie, jakim obdarzają ją teatry, powierzając jej inscenizację utworów innych twórców, stanowi potwierdzenie dla uznania jej talentu i warsztatu. Realizacje to m.in.: ***Ptak*** na podst. J. Szaniawskiego (Teatr Polski w Bydgoszczy); im. H. Konieczki w Bydgoszczy, **nagrodzony nagrodą specjalną w Konkursie „Klasyka Żywa";** *Marzenie Nataszy"* - monodram Alicji Stasiewicz (Teatr Lubuski w Zielonej górze (2021));

Odważnie mierzy się również z adaptacjami dzieł klasycznych, nadając im autorski, współczesny wymiar. Jej interpretacje przynoszą znakomite efekty artystyczne: Tworzy scenariusze i adaptacje teatralne w oparciu o wybitne dzieła: *„Solaris"* na podst. Lema we współpracy z M.Wierzchowskim; Teatr Ludowy Kraków; 2023; *„Nowy wspaniały świat"* A.Huxleya (Teatr im. J. Osterwy w Lublinie; *„Odwołuję koniec świata"* powieść Philipa Dicka (czytanie performatywne Teatr im.J.Osterwy w Lublinie).

Realizacji dramatów habilitantki podejmują się reżyserzy w teatrach w całej Polsce: Jednocześnie dzieła te są regularnie wystawiane na scenach teatralnych w Polsce, co dowodzi, że są to utwory najwyższej próby.
W Teatrze Współczesnym we Wrocławiu w reż. K.Dudzic - Drabińskiej *„Cicho/Tuxo"* - dramat *„Lekcja.Temat. Igor"*
*„Solaris"*w reż. M.Wierzchowskiego w Teatrze Ludowym w Krakowie
W Teatrze Układ Formalny w reż. K.Kowalczyk powstają *„Czarownice"*
W rodzimym teatrze ma miejsce kolejna realizacja autorstwa habilitantki - oryginalny serial teatralny sci-fi *„5.0"* w reż. P.Ratajczaka

I dalej ***„Madagaskar"*** w reż. Gosi Dębskiej w Teatrze Żydowskim w Warszawie **(sztuka nagrodzona w Ogólnopolskim Konkursie na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej) i kolejna nagrodzona w tym samym konkursie:**
„Słabi" oraz najnowsza premiera *„Pływalnia"* (Teatr Jaracza w Łodzi), spektakle w reż. R. Sabary
Do repertuaru Teatru Pinokio w Łodzi wchodzi sztuka dla dzieci„Wojnokraka" w reż. G. Grecasa
Adaptacja powieści A.Huxleya *„Nowy wspaniały świat"* ma swoją inscenizację w Teatrze im. J. Osterwy w Lublinie
W Bałtyckim Teatrze Dramatycznym wystawiany jest *„Trup"* w reż. M. Skiby
W teatrze polskiego radia na miejsce słuchowisko *„Wschód zachód"* w reż. J. Mark; Na scenach nowego Teatru w Słupsku im.Witkacego, powstaje *„Nauka pływania"*
Apetyt na eksplorowanie wciąż nowych form teatralnych zaowocował autorstwem słuchowiska radiowego *„Uprzejmie napadam"*, zrealizowanego w ramach festiwalu „Dwa Teatry" (2025)

Wykaz aktywności naukowej :
Dzieła autorstwa habilitantki ukazują się drukiem w cenionych pismach branżowych, potwierdzając ich istotność.
Aktorka ma na swoim koncie:
- Publikacje autorskich tekstów:„D*ramaty kilku pomniejszych osób"* zbiór dramatów wydany w cyklu „Nasze dramaty" przez Wydawnictwo Księgarnia Akademicka (2023); *„Słabi. Ilustrowany banał teatralny"* (2018) oraz *„Pływalnia"* dramat wydany w cyklu Dramatopisanie, przez Instytut Teatralny.

- Publikacje artykułów w czasopismach naukowych: na łamach Dialogu - *„Dzielni chłopcy"* (4/2016); *„Słabi"*(5/2017);*"Film odcinkowy z ludźmi w tle"* (6/2018); *„Historia zapominania"* (6/2019); *„Goła dupa"*(6/2022) oraz w części trzeciej „Antologii współczesnego dramatu polskiego" - fragmenty dramatu *„Słabi"*.

Jej wysokie kompetencje zawodowe sprawiają, że jest zapraszana do pełnienia roli ekspertki i zasiadania w jury podczas istotnych wydarzeń teatralnych: Festiwal Prapremier w Bydgoszczy (2019); Festiwal Ewidentnych Talentów Aktorskich (2024); 65 Kaliskich Spotkaniach Teatralnych Festiwalu Sztuki Aktorskiej (2025); Pełniła również funkcję członkini składu komisji artystycznej: „Czytelnia Modrzejewskiej w kwarantannie".

Wieloaspektowe działania artystyczne habilitantki, odważnie, konsekwentnie i skutecznie realizowane przyniosły uznanie środowiska i docenienie również ze strony krytyków sztuki.
Za twórczość dramatopisarską: - sztuka ***„Słabi. Ilustrowany banał teatralny."*** **została w 2017 roku nagrodzona Gdyńską Nagrodą Dramaturgiczną oraz Alternatywną Nagrodą Dramaturgiczną. Ta sama sztuka doczekała się ekranizacji w reż. A. Biedrzyckiego - wyróżnionej czterema nagrodami Teatroteki (Fest 2018);**
W półfinalne Gdyńskiej Nagrody Dramaturgicznej znalazły się rownież inne spośród sztuk aktorki: *„Trup"*, *„Film odcinkowy z ludźmi w tle"* oraz *„Wschód-Zachód"*; *„Wyzwolenia"*; *„Czarownice"*;
Wersja telewizyjna *„Dzielnych chłopców"* wyreżyserowana przez Szymona Waćkowskiego zdobyła Nagrodę Publiczności w ramach przeglądu Teatroteka Fest 2018.
Wyróżniona została również sztuka *„Historia zapominania"* - Konkurs „Niepodlegli" zorganizowany przez Teatr Polski w Warszawie,
II nagrodę w Konkursie STREFY KONTAKTU organizowanym przez Teatr Współczesny we Wrocławiu otrzymała artystka za sztukę *Patoformy.*

W Konkursie na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej nagrodę otrzymały dramaty *„ Dzielni chłopcy* i *Wyzwolenia.*

Ludzie teatru chętnie sięgają po dramaty habilitantki, ponieważ oferują one nie tylko znakomity materiał literacki, lecz jak widać również ogromny potencjał inscenizacyjny. Jej utwory inspirują kolejne, aktualne realizacje, otwarte na różnorodność interpretacyjną. Bogaty dorobek artystyczny oraz liczne nagrody potwierdzają że Magdalena Drab jest jedną z najbardziej oryginalnych osobowości polskiej sceny, a jej twórczość multidyscyplinarna w istotny sposób współtworzy i wzbogaca obraz współczesnego teatru.

Autoreferat

„znajdowanie zawsze nowej, dedykowanej konwencji oraz Interdyscyplinarne podejście do dzieła stanowi dla mnie narzędzie chroniące przed powtarzaniem wciąż tych samych środków i daje szansę na ciągłe rozwijanie warsztatu i wyobraźni."

To główny temat autoreferatu - interdyscyplinarność artystyczna w eksplorowanych i przekraczających strefę komfortu różnorodnych wypowiedziach scenicznych, łącząca bycie aktorką, scenarzystką, reżyserką, często scenografką. Praca stanowi analityczny, chronologicznie uporządkowany zapis dokonań artystki, ukazanych w świetle jej interdyscyplinarnej działalności zawodowej. Konstrukcja autoreferatu jest przejrzysta, konsekwentna i bardzo czytelna a sposób prowadzenia narracji konkretny i uporządkowany. Dowiadujemy się, że źródłem autonomicznych poszukiwań autorki było spotkanie z dr hab. Marcinem Brzozowskim i jego Teatrem Szwalnia w Łodzi, autorską sceną otwartą na teatralny performance. Tak narodziły się inspiracje z których wykluł się Teatr Zamiast w którym aktorka realizowała pierwsze spektakle swojego autorstwa i w swoich reżyseriach, wyrosłe z inspiracji dokumentalizmem i metodą Mike Lee : *Targowisko czy Miasto Ł*, gdzie pierwowzorem scenicznych postaci byli realni bohaterzy.

W dalszej części skrupulatnie i precyzyjnie kontynuuje autorka analizę swoich wielopoziomowych zadań podczas prac przy produkcjach teatralnych. Każda wykonywana w danym spektaklu kompetencja jest zanalizowana i ukazana w kontekście tematu nadrzędnego. Różnorodność podejmowanych aktywności oraz imponująca liczba realizowanych spektakli sprawiają, że zapis jest niezwykle gęsty pod względem merytorycznym. Szczególnie interesujące poznawczo wydają mi się zagadnienia związane z procesem powstawania dzieł – poszukiwanie inspiracji, dobór właściwej formy w której idea znacząco warunkuje kompozycję całości. Autorka podkreśla jak istotna jest dla niej dbałość o każdy element spektaklu oraz świadomy ich dobór. Zapis koncentruje się nie tylko na szerokim zakresie kompetencji teatralnych autorki, przedstawia również spojrzenie na multidyscyplinarność w szerszym kontekstach jak np.:

- Szerokie spektrum gatunków oraz form scenicznych

Barwna galeria obejmuje; spektakle dramatyczne, muzyczne - od wodewilu po autorskie formy wypowiedzi z mocnym muzycznym akcentem, przez Teatr Lalek i słuchowisko radiowe. Artystka chętnie podejmuje również poszukiwania w obszarze performatywnych form wypowiedzi teatralnej, ceniąc sobie możliwość opowiadania o tematach uznawanych za niewygodne. Jej twórczość obejmuje zarówno widowiska zespołowe jak i kameralne realizacje. Niezależnie od wybranego medium czy konwencji, realizacje cechuje wysoki poziom artystyczny i uznanie zarówno środowiska jak i publiczności. Mamy tutaj m.in. konwencję horroru i historię szkolnej wycieczki z animacjami - tworzącymi *„teatralne teledyski rodem z lat osiemdziesiątych"* w spektaklu *„Ballady i romanse"* w Teatrze Maska w Rzeszowie; konwencja rapu i teatru w przestrzeni miejskiej , literatura popularnonaukowa zamieniona na muzykę uliczną w *„Polityka. O czym dorośli ci nie mówią"* na podstawie swojej adaptacji książki B.Janiszewskiego (Teatr Polonia w Warszawie); Dramat *„Pływalnia"* -napisany w ramach programu stypendialnego DRAMATOPISANIE I *„Strefa 0"* - bardziej

jeszcze ukazały talent i fascynacje aktorki do zastosowania graficznej formy tekstu jako nowego narzędzia tworzącego dramaturgię spektaklu.

- Interdyscyplinarność jako współtworzenie podczas procesu powstawania dzieła:

Improwizacje aktorów stają się istotnym elementem wskazującym kierunki narracji spektaklu, dzięki czemu aktorzy jako współtwórcy scenariusza pełnią funkcję multidyscyplinarną - (*„Solaris"* w reż. M.Wierzchowskiego, Teatr Ludowy, Kraków); Tworzenie futurystycznego scenariusza i realizacja serialu teatralnego w pięciu odcinkach, każdego w trybie dwutygodniowym w czasie pandemii - niezwykle pomocny w szybkim pisaniu reaserch i inspiracje Joanny Kowalskiej w kwestii tekstów dramaturgicznych. Autorka po raz pierwszy doświadczyła *„tak demokratycznej pracy". "Oceniam takie podmiotowe traktowanie każdego z twórców jako bardzo korzystne. Uważam że przy jednoczesnym, klarownym podziale odpowiedzialności i zadań, ciągłe zderzanie koncepcji i otwartość na uwagi krytyczne wpływają niezwykle rozwijająco na artystów zaangażowanych w pracę nad przedstawienie W tym sensie demokratyzacja procesu twórczego jest jednocześnie przejawem interdyscyplinarnych kompetencji jego członków."*

Teatr młodego widza i sztuka inkluzywna *„Wojnokraka"* - pierwsza bajka autorki tłumaczona na język migowy - konsultacje z psycholożką otworzyły zaowocowały jeszcze większą uważnością na dobór słów i przeprowadzenie tekstu jako: *„struktury mistycznej"*.

Co jeszcze w sposób szczególny wyłania się z zapisu, co potwierdzają recenzenci i co mocno daje się odczuć w załączonych do przewodu spektaklach teatralnych, to niezwykła wrażliwość artystki na muzykę i rytm. Zabawa rytmizowanym słowem, rytmem, różnorodnością form muzycznych, użycie zapętleń - muzyka i rytm współtworzy dramaturgię spektaklu i wzmacnia jego przekaz.

Powyższe przykłady przywołuję celem ukazania precyzji zapisu oraz szczegółowości analizy multidyscyplinarnych kompetencji zawodowych habilitantki, które składają się na wielowymiarowy obraz dorobku artystycznego. W zakończeniu podkreśla autorka wagę odpowiedzialności za swoją zawodowa drogę w potrzebie ciągłej kreacji jako stymulacji i odkrywaniu nowych form wyrazu scenicznego poprzez rozpoznawanie swoich multidyscyplinarnych umiejętności, które znacząco budują poczucie sprawczości i autonomii. Zdaniem artystki są to fundamentalne zagadnienie w świetle pracy współczesnego aktora.

Interdyscyplinarny, dynamiczny, wielobarwny i wielogatunkowy charakter działalności artystki sprawia, że już sam opis podejmowanych przez nią aktywności – ich zakresu, specyfiki oraz kontekstów, w jakich są realizowane – jest niezwykle bogaty, budzący uznanie dla skali i różnorodności kompetencji.

„Wyzwolenia", „Dzieje grzechu", „Biforek Żałobny"

Szczególne miejsce w Autoreferacie zajmuje analiza kreowanych przez habilitantkę ról scenicznych przedstawionych w niniejszym postępowaniu . Obejmuje ona spektakl, w którym występuje wyłącznie jako aktorka - Ewa w *„Dziejach grzechu"* w reż. D. Kopiec, realizację *„Wyzwolenia"* w reż. P.Cieplaka z rolą Konrada i autorstwem tekstu (spektakle realizowane w Teatrze im. H.Modrzejewskiej w Legnicy) oraz autorski projekt *„Biforek żałobny"* w którym występuje jednocześnie jako aktorka, autorka tekstu, reżyserka i scenografka (Teatr Capitol, Wrocław).

Spotkanie z Piotrem Cieplakiem przy produkcji *„Wyzwolenia"* (2019) w Teatrze im. H. Modrzejewskiej - stało się dla aktorki wyjątkowym i przełomowym doświadczeniem. Niespełna 30 letnia aktorka poproszona została o napisanie współczesnej interpretacji *„Wyzwolenia"* St. Wyspiańskiego, jak i do zagrania głównej roli pod nazwą „K*obieta Obsadzona jako Konrad, grając równocześnie aktorkę scenariusza wyzwolenia"* Połączenie roli *aktorki i autorki* przyniosło wspaniały odzew. W załączonych recenzjach podkreślano, że *„efekt współpracy Drab i Cieplaka jest bliższy współczesnemu widzowi. Do zrozumienia legnickiego*

spektaklu nie potrzeba znajomości arcydramatu Wyspiańskiego, tłumaczy się bowiem sam, a na dodatek efektownie i mądrze bawi. Cieplak opowiada wielkie tematy w charakterystyczny dla siebie sposób. To teatr, w którym śmiech nie przykrywa, a odsłania głębokie problemy." (Dominik Gac). *„Ta pierwsza część sztuki - znakomicie napisana i wyreżyserowana oraz skomponowana i udźwiękowiona - to rozpędzony ekspres teatralnej maestrii, mądrze kabaretowy (nie szopkowy), na poziomie najwyższym. W drugiej części zmieniamy formułę. Rozmawiamy. Autorka (we własnej osobie Magda Drab) broni się przed pytaniami, oskarżeniami aktorów - owych tajemniczych wyspiańskich masek. Bo przecież nie wie, bo błądzi, bo musi się określić.* (Grzegorz Chojnowski)

Obejrzałam spektakl z wielką ciekawością. Niezwykła inscenizacja - rytmizowana, umuzyczniona, zaskakująca i wciągająca. Od początku przedstawienia uwagę zwraca znakomita praca zespołowa aktorów. Tworzą spójny, niemal organiczny organizm sceniczny, zachowując jednocześnie wyrazistą indywidualność kreowanych postaci. To wielki atut przedstawienia i zespołu teatru im.H. Modrzejewskiej. Aktorzy kreują charakterystyczne postaci, odzwierciedlające schematyczne sposobów myślenia i działania, obnażając zarazem stereotypy i utrwalone społeczne nawyki. Najczęściej czynią to poprzez śpiewy a'capella (fantastyczne współbrzmienia, synchronia, przenikanie śpiewów zbiorowych z indywidualnymi popisami) na melodie z repertuaru polskich piosenek lat 70 tych, jak i na melodie pieśni kościelnych. *„Weź mnie ach weź mnie"* - na muzykę Bogarodzicy - *„cieszę się że jestem matką"* , *"córką bohatera - która odmówić nie umi" ... „placek z Polski po polsku wałkujemy nie przestajemy* - na melodię *„Jeszcze się tam żagiel bieli"* z repertuaru A.Majewskiej. Zabawa słowem nabiera tu wielowymiarowych znaczeń, niezwykle trafnie obnażając maski - role, schematy wrośnięte w polską naturę kobiety udręczonej, gdzie *króluje nam tarka, ta rodzinna kucharka!* Czy w homofobiczne postawy: *cacko precz spedalac* - w odsłonie tercetu egzotycznego. Obraz kondycji Polaka w mieszkaniu lat 70 tych przynosi trafne i gorzkie spostrzeżenia oraz dojrzałe obserwacje Kim Jest Polak lub Jakim jest Polak. Oryginalny język spektaklu, wielowarstwowy znaczeniowo prowadzi dialog z klasyką bez rezygnowania z własnego języka scenicznego. To rozpoznawalny znak autorki. Operuje humorem, groteską by opowiadać o sprawach trudnych i egzystencjonalnych. Autorka i aktorka - każda z tych odsłon w tej produkcji jest znakomita. Jej pojawienie się w końcu pierwszego aktu zmienia charakter spektaklu z groteskowego w intymną refleksję nad rolą twórcy i współczesnej Polski. W kontekście świata masek - postać Konrad/ Magdalena, staje się mocnym kontrapunktem, również przez swoje ogromne skupienie, uważną obserwację i niezwykle organiczne bycie. Magdalena Drab jako Konrad stworzyła nad wyraz dojrzałą rolę, autentyczną w istnieniu scenicznym, szczerą i pozbawioną potrzeby kreowania samej siebie. Rola aktorska scalona z autorską sceniczną tożsamością.
Przy zapisie w autoreferacie dotyczącym *„Wyzwolenia"* pojawiają się cenne obserwacje autorki. W jaki sposób tworzenie scenariusza wpływa na tworzenie roli jak i temat istotności autonomii aktora, która coraz mocniej stygmatyzuje współczesną scenę. W sztukach zaangażowanych społecznie, aktor nie traci swojej tożsamości. Zdaniem habilitantki nie wystarcza dzisiaj warsztat, jeśli nie stoi za nim autorski komunikat. *„Aktor musi przyjąć rolę szerszą, bardziej interdyscyplinarną, stać się autonomiczny także w relacji z reżyserem, tekstem czy innymi twórcami spektaklu".*

Rola EWY w spektaklu „ *Dzieje grzechu*" w reż. D.Kopiec (2024), była dla aktorki najbardziej wymagającym zadaniem w jej aktorskiej karierze - *„emocjonalnie, warsztatowo i wydolnościowo"* To zadanie również aktorka zrealizowała fantastycznie. W Autoreferacie znajdujemy skrupulatny opis procesu budowania postaci Ewy, odwołujący się do literatury przedmiotu oraz badań psychologicznych. Bohaterka diagnozuje swoją postać jako osobę z narcystycznym zaburzeniem osobowości, z mocnym rysem autodestrukcyjnym, uzależnioną od postrzegania samej siebie przez pryzmat spojrzenia i oceny innych. Tam poszukuje źródeł

jej zachowań i reakcji. Proces konstruowania roli dzieli na pięć etapów, prowadząc Ewę przez kolejne fazy narastającego kryzysu psychicznego – od fascynacji religijnością jako stymulatorem skrajnych emocji, poprzez zastępowanie Boga postacią Łukasza, zaprzeczenie wyrażone w zabójstwie nowonarodzonego dziecka, aż po pogłębiającą się autodestrukcję i tragiczny finał. Ewa funkcjonuje w spektaklu poprzez swoje podosobowości – Ewkę, Ave i Evę, grane przez inne aktorki, współistniejące i dopełniające jej obrazu postaci. Całość dramaturgii zakomponowana jest na okręgu, po którym wędruje autorka w ekstremach emocjonalnych. Tworzy to metaforę niemożności wydostania się z zaklętego kręgu skrajnych i autodestrukcyjnych emocji w myśl zasady: " Problemu nie da się rozwiązać z tego samego poziomu, który go stworzył" (Einstein). Śmierć bohaterki uruchamia scenę.
W autoreferacie podkreśla, że Ewa, wymagała od niej przekroczenia własnej wrażliwości i poszukiwania środków wyrazu odpowiadających psychice osoby uzależnionej od silnych emocji, funkcjonującej w stanie ciągłego wewnętrznego rozchwiania i nieprzewidywalności, gdzie będąc ofiarą jednocześnie staje się katem, dla siebie lub innych. Autorka konsekwentnie analizuje psychologiczne mechanizmy kierujące bohaterką. To dojrzały i świadomy zapis procesu twórczego. Odwołując się do literatury przedmiotu oraz współpracy interdyscyplinarnej, precyzyjnie buduje psychologiczną strukturę postaci, ukazując zależności przyczynowo skutkowe uzasadniające jej zachowanie i reakcje emocjonalne. Choć jest to klasyczna metoda konstruowania roli uwagę zwraca wnikliwość diagnozy bohaterki, dzięki czemu kreacja sceniczna jest niezwykle spójna i przekonująca. W pewnym stopniu magnetyczna w głębokim skupieniu i uważnym słuchaniu partnerów.
Spektakl to kolejne dzieło w którym zespół gra pierwsze skrzypce. Niezwykle spójna, plastyczna i współczesna realizacja teatralna, gdzie aktorstwo, muzyka, ruch scenografia funkcjonują jako jeden organizm sceniczny wzmacniający siłę przekazu. Postać grana przez habilitantkę pięknie dopełnia obrazu całości. Jej cztery wcielenia : Ewka, Ave I Eve - tworzą zgrany i współistniejący organizm nie zaburzając wzajemnie swojej obecności. Każda zachowuje przy tym swoją indywidualność. Na ich tle szczególnie wyraziście zaznacza się kreacja Magdaleny Drab. Artystka prowadzi swoją bohaterkę od wewnątrz, wydobywając bogactwo jej przeżyć, przykładając je na oszczędne, aczkolwiek czytelne i precyzyjne środki aktorskie. Jest wiarygodna, organiczna i poruszająca, jak w scenie zabójstwa dziecka. Ogromna głębią przeżycia w subtelnych środkach wyrazu. O pięknie tej inscenizacji w w moim widzeniu decyduje również warstwa muzyczna, która nie ilustruje jedynie wydarzeń ale aktywnie wspiera dramaturgię. (ponownie ukłon w kierunku niezwykle muzykalnego i znakomicie zgranego zespołu aktorskiego). Utwory wykonywane przez aktorki, nieskazitelnie intonacyjnie z dużą głębią emocjonalną dopełniają narracji. Lekkie, niekiedy żartobliwe piosenki wykonywane przez męski zespół muzyczny, tworzą kontrapunkt przełamujący niekiedy dramatyczne sceny w spektaklu. Śpiew Magdaleny Drab, równie mocno oddziałuje jak prowadzona przez nią postać. W dużej dynamice dźwięku, w opowiadaniu o emocjach a przy tym w czystej intonacji staje się dopełnieniem granej postaci. *„ Znów zobaczyć na scenie Magdę Drab to ogromna przyjemność. Choć obsadzona w głównej roli, gra tak, by nie zabierać powietrza równie znakomitym w tym spektaklu Annie Sienickiej, Magdzie Skibie i Zuzie Motorniuk. Uważne, skupione, mądre, są dla siebie nawzajem jak cyrkowa asysta przy wyjątkowo trudnym numerze. Klasa. (p.Kanikowski)*

Do obrazu wszechstronności habilitantki warto dodać jeszcze jedną, niezwykle istotną kompetencje – znakomite umiejętności wokalne. Głos prowadzony bardzo organicznie o niskiej ciepłej barwie, którego świadomie i plastycznie używa w określonym zadaniu aktorskim. Miałam przyjemność współpracować z habilitantką podczas jej zajęć na trzecim roku studiów. Już wówczas wyróżniała się spośród rówieśników wyjątkową muzykalnością oraz niezwykłą łatwością osiągania stawianych przed nią celów artystycznych. Ostatni już przedstawiony w postępowaniu habilitacyjnym spektakl - *„Biforek żałobny"* - stał się dla mnie podróżą sentymentalną również z tego powodu, jak i z faktu, że współtworzyły to wydarzenie

teatralno - muzyczne jeszcze dwie bliskie mi osoby aktorskie. Albert Pyśk - współtwórca wielu muzycznych obrazów do tekstów habilitantki jak i Magdalena Kolska, aktorka o wybitnych umiejętnościach wokalnych, oryginalnej barwie głosu i głębi emocjonalnej. Każda z tych osób w sposób szczególny zapisała się we mnie podczas naszej współpracy w przestrzeni Piosenki. Magdalena Drab - pracowita, skuteczna, pragmatyczna, Magdalena Kolska - z głosem charyzmatycznym o nieodkrytych mistycznych przestrzeniach (zawsze kiedy śpiewała na zajęciach - „O deszczu śnię le lej ..." - nadciągała burza). Albert Pysk - wyróżniony przeze mnie oceną celującą, gdyż już wówczas jawił się jako ponad przeciętnie obdarowany w przestrzeni muzycznej. Wspólna kreacja artystów o tak imponujących kompetencjach muzycznych niemal naturalnie prowadzi do artystycznego sukcesu.

„Biforek Żałobny".

Premiera spektaklu odbyła się w ramach nurtu OFF 45 PPA - *„Stawianie czoła wszystkim wyzwaniom warsztatowym, zajęcie się kolejnymi elementami przedstawienia odnajdywanie dla nich wspólnych estetyk(jak przy budowaniu scenografii, video i świateł) zaowocowłao dla mnie przede wszystkim poczuciem samodzielności i wiary w swoje możliwości". „Co ważne - scena off daje szanse na podejmowanie tematów często niewygodnych a istotnych" -*

Spektakl podejmujący tematykę śmierci najbliższej osoby i rytuału pustych nocy, stał się dla aktorki satysfakcjonującym wydarzeniem, rozwijającym jej warsztat aktorski, reżyserski, scenograficzny, umiejętności wokalne w połączeniu z ruchem scenicznym. To kolejne wspaniale zrealizowane dzieło ukazujące wachlarz umiejętności zawodowych habilitantki wysokiej próby.

Spektakl muzyczny, inny od innych. Czytelnie oddający ideę, poprzez spójną muzyczno-scenograficzno - reżyserską konstrukcję. Dwie siostry, zbyt emocjonalna i przemądrzała, chcąc zorganizować *„czuwanko"*, przedwcześnie odeszłej w stan spoczynku najmłodszej siostrze, wykradają ją ze szpitala i z zapakowaną w czarnym worku, podróżują przez miasto do swojego m 2 *„mieszkania, które pogwałciło całe bhp"*. Spektakl rozpoczyna scena wnoszenia czarnego worka przez aktorki do pomieszczenia z dużą ilością rekwizytów. W trakcie dialogów dowiadujemy się, że w worku jest siostra i że ta bardziej emocjonalna postanowiła zrobić jej *„czuwaski, pożegnanie, biforek żałobny, jak to dawniej bywało"*. I chociaż „Przemądrzała" nie do końca jest z tego zadowolona - ulega „Emocjonalnej". Rozpoczyna się proces retrospekcji wydarzeń, poprzez pierwsze trudne informacje o chorobie siostry wizyty na oddziale spraw przejechanych, przez podróż z ciałem w worku, autobusem, taksówką i pieszo, *„Nie mam na karetkę, bo się zrujnowałam na marzenia o wiecznym życiu"* by na zakończenie wrócić do punktu wyjścia klamrując kompozycję.

W obrazie całości muzyka wspiera narrację a przepięknie wyśpiewywane a capella, najczęściej w dwugłosie ludowe pieśni żałobne, jak żałobne płaczki często w połączeniu z ruchem, przypominającym taniec rytualny, stanowią poruszający i mocno działający kontrapunkt dla narracji całości. W moim odczuciu to element mistycyzmu. Magdalena Kolska w naturalnym brzmieniu białego otartego głosu z łatwością melizmatów wspaniale oddaje charakter pieśni - dwugłosu w ciekawej harmonii dopełnia głębokim altowym brzmieniem Magdalena Drab.

Śmierć siostry staje się początkiem dialogu między siostrami o odmiennych widzeniach rzeczywistości. Sens i bezsens istnienia to budulec spektaklu iskrzącego się inteligentym dowcipem, dialogami nie tylko bawiącymi się wieloznacznością słów ale ukazującymi absurdy rzeczywistości. Lekka makabreska, często formalnie urytmizowna w zabawie słowem, sensem, mocno dotyka wypieranego tematu śmierci, ukazując i konfrontując z bólem i różnym jego wyrażaniem, bezsilnością wobec systemu. Proste a zarazem oryginalne pomysły inscenizacyjne, wspierają czytelność przekazu. Nadają spektaklowi lekkość nie tracąc przy tym głębi przekazu jak np. formalny zabieg: w chwilach powrotu do wspomnień, aktorki wspólnie odtwarzają dialogi z nieobecnymi postaciami, cytując ich kwestie jednym głosem, sugestywnie, czasem wręcz groteskowo oddając ich charakter.

Magdaleny są fenomenalne. Konsekwentne charakterologicznie. Kolska - czuła, empatyczna, z wrażliwością na wierzchu a Drab uważna, czujna rozsądna i zrównoważona. Wiarygodne, wzruszające i dowcipne. Habilitantka stworzyła poruszający obraz w zaskakującej odsłonie. W kontekście multidyscyplinarnych zadań habilitantki wykonanych w tym spektaklu - celująca realizacja. Fascynuje mnie również umiejętność łączenia tylu elementów w spójną całość bez szkody dla kreacji scenicznej autorki. Habilitantka potrafi być w roli, przyglądać się roli i wszystkim kontekstom, które tworzą narrację.
Podkreślona w autoreferacie dbałość o każdy element budujący narracje spektaklu - tutaj znajduje pełne odzwierciedlenie : ruch, motoryka sceniczna muzyka i słowo - spójnie i efektownie pracują na całość i sens przedstawienia.

Każda z wyżej omówionych prac ukazujących wieloaspektowe działania aktorki została nagrodzona i wysoko oceniona przez artystów Teatru. Już sam ten fakt, podkreśla wyjątkowość jej multidyscyplinarnych dokonań artystycznych. Łącząc swoje umiejętności aktorskie, reżyserskie, dramatopisarskie, scenograficzne w niezależnej i sprawczej drodze zawodowej staje się najlepszym przykładem skutecznej, owocnej i otwartej na eksperyment samodzielności twórczej, stając się zarazem ważnym głosem współczesnej polskiej sceny.

Po zapoznaniu się z sylwetką doktorantki, drogą artystyczną, spektaklami przedstawionym w postępowaniu habilitacyjnym, dorobkiem naukowym, stwierdzam, że w mojej ocenie dr Magdalen Drab całkowicie spełnia wymagania określone w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce.
Swoją autonomiczną i kreatywną drogą zawodową, wyrosłą z przenikania się różnych dziedzin sztuki, wnosi cenną wartość w przestrzeń sceniczną i dydaktyczną. Z pełnym przekonaniem popieram starania dr Magdaleny Drab o nadanie Jej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, dyscyplinie artystycznej sztuki filmowe i teatralne.

Dr hab. Agnieszka Greinert